

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๖/๒๕๕๕

วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาชน

สรุปข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำร้อง ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาชน สรุปข้อเท็จจริงจากคำร้องและเอกสารประกอบได้ ดังนี้

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคชาติประชาชนเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียน พรรคการเมืองรับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ และเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ พรรคชาติประชาชนได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญ พรรคชาติประชาชน ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ได้มีมติ ดังนี้

- รับสมาชิกพรรค จำนวน ๖,๕๗๖ คน
 - จัดตั้งสาขาพรรค จำนวน ๖ สาขา ได้แก่
 - สาขาพรรค ลำดับที่ ๑ จังหวัดปทุมธานี มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๘ คน
 - สาขาพรรค ลำดับที่ ๒ จังหวัดระนอง มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๘ คน
 - สาขาพรรค ลำดับที่ ๓ จังหวัดสุโขทัย มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๘ คน
 - สาขาพรรค ลำดับที่ ๔ จังหวัดสุโขทัย มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๘ คน
 - สาขาพรรค ลำดับที่ ๕ จังหวัดมหาสารคาม มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๗ คน
 - สาขาพรรค ลำดับที่ ๖ จังหวัดนครราชสีมา มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๕ คน
 - เลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคเพิ่มเติม จำนวน ๔ คน
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารแล้วพบข้อบกพร่องรวม ๕ รายการ จึงได้แจ้งให้พรรคชาติประชาชนชี้แจงและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ส่งใบสมัครของสมาชิกพรรคชาติประชาชน จำนวน ๖,๕๗๖ ราย พร้อมเอกสารประกอบใบสมัคร

๒. ชี้แจงเพิ่มเติมว่าพรรคชาติประชาชนได้ดำเนินการรับสมัครพรรคเป็นไปตามข้อบังคับพรรคหรือไม่ อย่างไร พร้อมทั้งจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

๓. ส่งสำเนาประกาศรายชื่อสมาชิกพรรค ตามข้อบังคับพรรคชาติประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๕

๔. ชี้แจงเพิ่มเติมว่าพรรคได้ออกบัตรประจำตัวสมาชิกพรรคให้กับสมาชิกพรรคตามข้อบังคับพรรคชาติประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๕ หรือไม่

๕. ส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคในคราวที่มีมติอนุมัติให้รับสมาชิกในพื้นที่สาขาพรรค ลำดับที่ ๑ - ๖ และในคราวที่มีมติให้จัดตั้งสาขาพรรคทั้ง ๖ สาขา ดังกล่าว

๖. ส่งรายงานการประชุมสมาชิกพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคลำดับที่ ๑ - ๖

๗. ส่งสำเนานหนังสือเชิญประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ที่พรรคชาติประชาชนเชิญสมาชิกเข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคครั้งดังกล่าว

๘. ส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมและหนังสือเชิญประชุม ในคราวประชุมครั้งที่มีมติให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญและคำร้องของสมาชิกพรรคที่ร้องขอให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญ ตามข้อบังคับพรรคชาติประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๓

๙. ให้ระบุเลขประจำตัวสมาชิกพรรคที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ตามบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญพรรค ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ จำนวน ๑๐๐ ราย

โดยให้หัวหน้าพรรคชาติประชาชนจัดส่งเอกสารและชี้แจงเพิ่มเติม ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือซึ่งนายทะเบียนเห็นชอบ และลงนามในหนังสือถึงพรรคชาติประชาชน เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และต่อมาเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๔ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือเร่งรัดให้หัวหน้าพรรคชาติประชาชนส่งเอกสารและชี้แจงเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง

เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ พรรคชาติประชาชนได้ส่งเอกสารและชี้แจงเพิ่มเติมให้นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณา ดังนี้

การรับสมัครพรรค

๑. พรรคไม่สามารถส่งใบสมัครพร้อมเอกสารประกอบได้ทั้งหมด เนื่องจากพรรคมีเอกสารของสมาชิกพรรคประชาชนที่โอนมาเป็นสมาชิกพรรคชาติประชาชน และสมาชิกที่พรรคชาติประชาชนจัดหาเพิ่มเติมรวมแล้วประมาณ ๑ พันคนเศษเท่านั้น

๒. การรับสมาชิกพรรค ซึ่งแจ้งว่า พรรคชาติประชาชนจัดตั้งโดยคณะกรรมการบริหารพรรค ส่วนใหญ่ที่ลาออกจากพรรคประชาชน ภายหลังจากที่พรรคชาติประชาชนได้รับจดแจ้งการจัดตั้งเป็น พรรคการเมือง สมาชิกเดิมของพรรคประชาชนบางส่วนได้ออมาทันที และบางส่วนรับว่าหากพรรค ประชาชนถูกยุบเมื่อใดก็จะโอนมาสังกัดพรรคชาติประชาชน คณะกรรมการบริหารพรรคชาติประชาชน จึงได้นำเอารายชื่อสมาชิกของพรรคประชาชน จำนวนประมาณ ๕ พันคนเศษ รวมเข้ากับสมาชิกที่พรรค ชาติประชาชนจัดหาเพิ่มเติมอีก ๑ พันคนเศษ รวมแล้วจึงเป็นจำนวน ๖,๕๗๖ คน

๓. การรับสมาชิกพรรคได้ดำเนินการตามข้อบังคับพรรค ไม่มีการประกาศรายชื่อสมาชิกพรรค และได้ออกบัตรประจำตัวสมาชิกพรรคไปแล้ว จำนวน ๔๑ ราย

การจัดตั้งสาขาพรรค

๔. คณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติในคราวประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ อนุมัติให้จัดตั้งสาขาพรรค รวม ๖ สาขา ได้แก่ สาขา จังหวัดระนอง (กะเปอร์) สาขาจังหวัดสุโขทัย (สวรรคโลก และศรีสัชนาลัย) สาขาจังหวัดมหาสารคาม สาขาจังหวัดนครราชสีมา (ห้วยแถลง) และสาขาจังหวัดปทุมธานี โดยที่ประชุมใหญ่พรรคมีมติอนุมัติ ให้จัดตั้งสาขาพรรคทั้งหกสาขาดังกล่าว ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๔

๕. การจัดตั้งสาขาพรรคชาติประชาชน เมื่อได้อนุมัติในหลักการแล้วให้สาขาพรรคจัดประชุม เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรค แล้วแจ้งรายชื่อคณะกรรมการสาขาพรรคที่ได้รับเลือกตั้งและ ผู้เข้าร่วมประชุมพรรคให้ทราบ โดยมีได้มีการจดยางงานการประชุม หลังจากนั้นจึงนำเรื่องดังกล่าว เสนอต่อที่ประชุมใหญ่พรรคเพื่อขออนุมัติจัดตั้งสาขาพรรค

การประชุมใหญ่พรรค

๖. การประชุมวิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เป็นไปตามมติ คณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๔

๗. สำเนาหนังสือเชิญประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคไม่มี เพราะเป็นการประชุมโดยริบด่วน ทางโทรศัพท์

๘. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบรายงานการประชุมตามที่พรรคชาติประชาชน ซึ่งแจ้งแล้วปรากฏในรายงานการประชุมวาระที่ ๓ เกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรคว่า “เพื่อดำเนินการเสนอ ที่ประชุมใหญ่พิจารณาต่อไป”

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า

๑. การรับสมาชิกพรรคชาติประชาชน จำนวน ๖,๕๗๖ คน พรรคชาติประชาชนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรค

๒. การจัดตั้งสาขาพรรคชาติประชาชน จำนวน ๖ สาขา เนื่องจากพรรคชาติประชาชนไม่ได้จัดส่งใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคและเอกสารประกอบให้ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่สามารถตรวจสอบได้ ประกอบกับพรรคชาติประชาชนชี้แจงว่า ไม่มีการจดยางงานการประชุมเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคครั้งแรก จึงไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า การจัดตั้งสาขาพรรคดังกล่าว พรรคชาติประชาชนได้ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรคชาติประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๔๕ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรค เมื่อพรรคชาติประชาชนไม่ได้จัดส่งใบสมัครพร้อมทั้งเอกสารหลักฐาน นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชาติประชาชน ทั้ง ๖ สาขา ตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และแจ้งให้พรรคชาติประชาชนทราบแล้ว

๓. การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค เนื่องจากพรรคชาติประชาชนไม่ได้จัดส่งใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคและเอกสารประกอบให้ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคครั้งดังกล่าวเป็นสมาชิกพรรคชาติประชาชนสมบูรณ์ ตามข้อบังคับพรรคชาติประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือไม่ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ วรรคสอง กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองที่อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคตามมาตรา ๒๕ ต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคผู้แทนสาขา และสมาชิกพรรคตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคและหนังสือเชิญประชุมใหญ่พรรคที่พรรคชาติประชาชนจัดส่งให้นายทะเบียนก็ไม่ได้ระบุชื่อสมาชิกพรรคที่เชิญเข้าร่วมประชุมใหญ่พรรค ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรคการเมือง เนื่องจากพรรคชาติประชาชนไม่ได้จัดส่งใบสมัครและหนังสือเชิญประชุมไม่ได้ระบุชื่อสมาชิกพรรค จึงไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าพรรคชาติประชาชนได้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคดังกล่าวหรือไม่ นายทะเบียนพรรคการเมือง

จึงไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคตามมติที่ประชุมใหญ่พรรค ตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และแจ้งให้พรรคชาติประชาชนทราบแล้ว

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคชาติประชาชนไว้ในทะเบียนพรรคการเมืองตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ครบกำหนด ๑๘๐ วัน ตามนัยมาตรา ๒๕ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ และเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ หลังครบกำหนด ๑๘๐ วัน จำนวน ๑ วัน พรรคชาติประชาชนยังไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องดังกล่าวดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ พร้อมทั้งแจ้งผู้ร้องทราบและส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องเพื่อยื่นคำชี้แจงภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

พรรคชาติประชาชนผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๕ ส่งคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

พรรคชาติประชาชนจัดตั้งขึ้นโดยกรรมการบริหารพรรคส่วนใหญ่ที่ลาออกมาจากพรรคประชาชน แต่เนื่องจากหัวหน้าพรรคประชาชนกระทำการทุจริต แคนนำพรรคเข้าร้องเรียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจนศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาชนเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๔ ในระหว่างนั้น แคนนำพรรคได้ก่อตั้งพรรคใหม่ชื่อพรรคชาติประชาชน เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่มาจากสมาชิกพรรคประชาชน แต่สมาชิสดังกล่าวเกรงจะถูกตัดสิทธิตามระเบียบสวัสดิการของสมาชิกพรรคประชาชน จึงยังไม่ลาออกเป็นทางการ แต่ก็ประสงค์จะย้ายไปอยู่พรรคชาติประชาชนที่จัดตั้งใหม่ด้วย และพรรคชาติประชาชนทำหนังสือถึง กกต. เพื่อขอขยายเวลาการจัดหาสมาชิก แต่ไม่อาจขยายเวลาได้ ผู้ถูกร้องจึงขอถอนเรื่องทั้งหมด ผู้ถูกร้องเห็นว่า กกต. มิได้พิจารณาการขยายเวลาให้พรรคชาติประชาชน แต่กลับส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาเรื่องการยุบพรรค ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) และเห็นว่ากระบวนการการทำงานที่ล่าช้าในการยุบพรรคประชาชน ส่งผลให้พรรคชาติประชาชนเสียหายด้วย และตั้งข้อสังเกตในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนี้

๑. การสอบสวนการทุจริตที่เด่นชัด โดยใช้เวลาสอบสวนถึง ๑๘ เดือนเศษ น่าจะได้พิจารณาให้ความสะดวกหรือความรวดเร็วมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๒. การที่ กกต. ขอให้ส่งใบสมัครจำนวน ๖,๕๗๖ ราย พร้อมเอกสารประกอบ เพื่อประกอบการพิจารณาตามมาตรา ๒๕ นั้น กกต. เลือกปฏิบัติหรือไม่ (โดยยกกรณีพรรคการเมืองที่เพิ่มจำนวนสมาชิกจาก ๓ ล้านคน เป็น ๑๐ ล้านคน)

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

ประเด็นการวินิจฉัย

ควรยุบพรรคชาติประชาชนตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำร้อง หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติไว้ว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง

พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขา พรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” ความที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ มีองค์ประกอบที่ พรรคการเมืองต้องดำเนินการ มี ๒ องค์ประกอบ คือ ๑. ต้องหาสมาชิกให้ได้ตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ๒. สมาชิกในแต่ละภาคและมีสาขาอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

พรรคชาติประชาชน ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ตามนัยมาตรา ๒๕ ในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ ซึ่ง พรรคชาติประชาชนได้รายงานการดำเนินการต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ว่า ๑. รับสมาชิกพรรค จำนวน ๖,๕๗๖ คน จัดตั้งสาขาพรรค จำนวน ๖ สาขา เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ตรวจสอบแล้วพบว่ามีข้อบกพร่อง จึงแจ้งให้พรรคชาติประชาชนชี้แจงและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพิ่มเติม ซึ่งพรรคได้ชี้แจงว่า ไม่สามารถส่งใบสมัครพร้อมเอกสารประกอบได้ทั้งหมด เนื่องจากพรรค มีเอกสารของพรรคประชาชนที่โอนมาเป็นสมาชิกพรรคชาติประชาชน สมาชิกที่พรรคชาติประชาชน หาเพิ่มเติมรวมแล้วประมาณหนึ่งพันคนเท่านั้น นอกจากนั้นได้ชี้แจงต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ถึงการดำเนินการของพรรคที่เป็นปัญหา เนื่องจากไม่ตรงกับองค์ประกอบของมาตรา ๒๕ แห่งพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงไม่ขอกล่าวถึง นอกจากนั้น การชี้แจงแก้ข้อกล่าวหากับศาลรัฐธรรมนูญ พรรคชาติประชาชนชี้แจงว่า กรรมการบริหารพรรค ส่วนใหญ่ลาออกจากพรรคประชาชน เพราะหัวหน้าพรรคประชาชนกระทำการทุจริต แคนนำพรรค เข้าร้องเรียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๓ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ดำเนินการจนศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาชนเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๔ ในระหว่างนั้น แคนนำพรรค ได้ก่อตั้งพรรคใหม่ชื่อพรรคชาติประชาชนเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ซึ่งสมาชิก ส่วนใหญ่มาจากสมาชิกพรรคประชาชน แต่สมาชิكدังกล่าวเกรงจะถูกตัดสิทธิตามระเบียบสวัสดิการ ของสมาชิกพรรคประชาชน จึงยังไม่ลาออกเป็นทางการ แต่ก็ประสงค์จะย้ายไปอยู่กับพรรคชาติประชาชน ที่จัดตั้งใหม่ด้วย ข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงฟังได้เป็นข้อยุติได้ว่าพรรคชาติประชาชนมีสมาชิกไม่ถึง ห้าพันคนขึ้นไปคงมีสมาชิกเพียงหนึ่งพันคนเศษเท่านั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคชาติประชาชนไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ถือได้ว่า มีเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคชาติประชาชนแล้ว

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้ยุบพรรคชาติประชาชน

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ